

Nieuwsbrief SPOA

Dekkingsgraden

In de wereld van pensioenfondsen wordt veel belang gehecht aan de dekkingsgraad. De dekkingsgraad geeft de verhouding weer van de bezittingen van een pensioenfonds (assets) en de actuarieel berekende verplichtingen (liabilities). Dit wordt uitgedrukt in een percentage en gebruikt als maatstaf in het huidige pensioenstelsel. De bezittingen van een pensioenfonds kunnen bijvoorbeeld bestaan uit aandelen en obligaties en de verplichtingen zijn de aanspraken van deelnemers op hun toekomstige pensioenen en de uitkeringen aan gepensioneerden.

Bij een dekkingsgraad van 100% heeft een pensioenfonds precies voldoende bezittingen om aan de huidige en toekomstige verplichtingen te voldoen. Hoeveel je nu in kas moet hebben om aan je toekomstige verplichtingen te doen, is ook afhankelijk van de rentestand.

So far, so good

In een poging van centrale banken om de hoge inflatie te bestrijden, zijn de markttrentes het afgelopen jaar fors opgelopen. Als gevolg van

die stijgende rentes zijn de dekkingsgraden van veel pensioenfondsen, waaronder ook SPOA, behoorlijk gestegen. De actuele dekkingsgraad van SPOA is gestegen van 104,1% naar 118,9% en de beleidsdekkingsgraad van 101,0% naar 113,7% (begin 2022 - begin 2023).

Voor de actuele stand van de dekkingsgraad: www.spoa.nl

Hoe werkt dit? De markttrente is een maatstaf waarmee gerekend moet worden om een verplichting

'De beleggingscommissie van SPOA anticipeert op de marktontwikkelingen. We zorgen aan de ene kant voor een kans op rendement en aan de andere kant streven we naar stabiliteit.'

in de toekomst te kunnen vertalen naar nu. Stijgt de rente, dan dalen de verplichtingen (en vice versa). Door het stijgen van de markttrente hoeft een pensioenfonds nu minder geld 'in kas' te hebben om aan alle (toekomstige) uitkeringen te kunnen voldoen. De bezittingen van het pensioenfonds hebben echter ook een rentegevoelige component. In algemene zin daalt bij een stijging van de rente zowel de prijs van een aandeel (toekomstige winsten worden minder waard) als de prijs van een obligatie (de rente en de koers van een obligatie bewegen tegengesteld).

Als de verplichtingen meer in waarde dalen dan de bezittingen, dan resteert per saldo een stijging van de dekkinggraad.

De afgelopen twee jaar is de dekkinggraad gestegen, mede als gevolg van stijgende rentes. Het pensioenfonds heeft de pensioenen dan ook kunnen verhogen. Het omgekeerde scenario komt ook voor. In 2012, 2013 en 2014 leidden aanhoudend dalende rentes tot een lagere dekkinggraad. SPOA heeft de pensioenen destijds moeten verlagen.

In het nieuwe pensioenstelsel zal de dekkinggraad als maatstaf gaan verdwijnen en wordt gekeken naar zogenaamde individuele 'potjes' (uw persoonlijk pensioenvermogen). Bij een hoge dekkinggraad wordt de buffer bij de overgang van het oude naar het nieuwe stelsel op een evenwichtige manier verdeeld en zal ten goede komen aan de deelnemers van SPOA. Dit alles is nog onder voorbehoud van het te nemen invaarbepaling en een op te stellen kader. Wordt vervolgd dus.

Door Patrick Dantuma, bestuurslid en lid beleggingscommissie SPOA

Aanmelden voor het webinar beleggen bij SPOA

De aandacht van deelnemers voor het beleggingsbeleid neemt zichtbaar toe. De beleggingscommissie van SPOA is blij met deze aandacht en wil graag blijvend met deelnemers in gesprek over de invulling van het beleggingsbeleid. Daarom organiseren wij ook dit jaar een webinar.

Gedetailleerde informatie

Hoe zorgen we op de langere termijn voor goede rendementen, rekening houdend met het risicoprofiel van de achterban, aanvullende wensen en regelgeving? Hoe werkt de beleggingscommissie samen met adviseurs en vermogensbeheerders? De beleggingscommissie van SPOA geeft graag antwoord op deze en andere beleggingsvragen in een deep dive in het beleggingsbeleid. SPOA is immers van en voor openbaar apothekers.

Aanmelden Webinar

Bent u nieuwsgierig hoe wij uw geld aan het werk zetten of wilt u eens open van gedachten wisselen over het beleggingsbeleid van SPOA en de dilemma's die er zijn? Dan nodigen wij u van harte uit voor het webinar. Na aanmelding ontvangt u van ons een uitnodiging voor deelname.

Meld u aan via dit formulier

Aan het woord: gepensioneerd apotheker en VO-lid Johan Kortekaas

Pensioen & apothekers

We schrijven 1970. Ik ging naar Leiden om farmacie te studeren samen met 21 andere schoolverlaters. De apotheek was een locatie waar medicijnen werden gemaakt en afgeleverd. Het eigendomsrecht van de apotheek berustte bij de apotheker. Als hij of zij overleed mocht er nog 2 jaar een waarnemer-apotheker de apotheek bestieren. Daarna moest de apotheek worden verkocht. De verkoop, inclusief de goodwill, kon veel geld opleveren maar ook onmogelijk blijken en dan moest de apotheek noodgedwongen verlieslatend sluiten.

Er was een vluchtroute via de Stichting VNA, die in 1948 werd opgericht om de nagelaten betrekkingen te ontzorgen. De Stichting, met in het bestuur louter apothekers, nam de exploitatie van de apotheek over door er een apotheker in loondienst in te plaatsen.

Backservice

De destijds machtige regionale ziekenfondsen hadden een eigen kijk op de gezondheidszorg. Het vragen van goodwill voor een medische praktijk vonden ze verwerpelijk. Dit moest ophouden. Ze omarmden dan ook het wetsvoorstel dat medische beroepsbeoefenaars zoals medisch specialisten, huisartsen, tandartsen en apothekers een eigen pensioenfonds gaf. Ze waren bereid in het jaarlijkse bedrag per verzekerde, het ziekenfondshonorarium, een vergoeding voor pensioen op te nemen. Ze gaven zelfs een potje geld bij het opstarten voor de zogenaamde Backservice.

Die Backservice was eigenlijk iets vreemds. In de eerste pijler, de AOW, was er opeens een uitkering voor mensen die daarvoor nooit premie hadden betaald. "Trekken van Drees" heette het liefkozend. Maar een pensioenfonds valt duidelijk onder de tweede pijler. En daar betaalt eenieder premie voor zijn eigen pensioen. Bovendien ontstaat daar een dekking voor de nagelaten betrekkingen bij vroegtijdig overlijden. Voor de weduwen en de wezen.

Het betalen van een bedrag aan de backservice gaf bij de leden van de KNMP toch verdelingsproblemen, zoals het Pharmaceutisch Weekblad uit die tijd beschrijft. Het betrof een geldbedrag uit de periode 1968-1972, dat bedoeld was voor de apothekers en nabestaanden die wel AOW trokken, maar nooit pensioen in de tweede pijler hadden kunnen opbouwen.

Na ampel beraad rolde er een formule uit, bekrachtigd door een bindend KNMP-besluit BB005, dat elk jaar verlengd werd. Het geld dat door ziekenfondsen en apothekers in de periode 1968-1972 was gestort, voor de start van het pensioenfonds, kwam ter beschikking voor de Backservice betalingen.

Terwijl Wim Duisenberg minister van Financiën was en Martin van Rooijen staatsecretaris (de huidige senator), trok de KNMP op met de andere medische beroepsgroepen om vooral de fiscale aftrekbaarheid van de premies te borgen. Dat kostte veel meer moeite dan men zou denken. Immers, de regel van fiscale premie-aftrekbaarheid en latere volledige belasting van de uitkering, is de hoeksteen van het Nederlandse pensioenstelsel in de PENSIOENWET. Enige ambtelijke jaloezie is in de oude verslagen wel te lezen.

Op 30 december 1971 werd het pensioenfonds SPA (Stichting Pensioenfonds Apothekers) opgericht onder de paraplu van de **Wet Verplichte Beroepspensioenregeling**. Een pensioenregeling die vergelijkbaar was met de Pensioenwet, maar soms net iets anders in elkaar stak. Later werd SPA omgedoopt in SPOA (Stichting Pensioenfonds Openbare apothekers).

Pas in 1973 was de wetgeving zover dat er daadwerkelijk premies konden worden geheven. Het zou tientallen jaren duren voor de met pensioen gaande apothekers een volledig pensioen hadden opgebouwd, omdat de premiebetaling begon in 1973 en het 40 jaar duurt om een volledig pensioen op te bouwen.

De KNMP was de hoeder van de pensioenregeling en was zo de sociale partner die als enige het pensioenfondsbestuur aanwijzingen gaf. Niet dat dit tot veel strubbelingen leidde, want de beroepsgenoten in KNMP en pensioenfonds begrepen elkaar. Bovendien waren de pensioenfondsbestuurders vaak oud KNMP-bestuurders.

De jaren 80 van de vorige eeuw waren een zeer slechte tijd voor de economie, gekenmerkt door hoge inflatie maar hoge rendementen bij pensioenfondsen. Toen de inflatie begin jaren 90 daalde bleven de rendementen hoog. De dekkingsgraden van pensioenfondsen stegen elk jaar fors en de pensioentoezeggingen stegen tot gevaarlijke fiscale hoogtes. De overheid dreigde om pensioenfondsen te belasten als de dekkingsgraad te hoog zou oplopen. Pensioenfondsen reageerden soms met premievakanties. Het pensioenfonds van de overheid ABP moest zijn premies van overheidswege verlagen van 24 naar 8%, om de overheidsfinanciën te ontlasten.

In 2007 werden de koepels uit het pensioensysteem geschreven. Na lang onderhandelen, waarin minister-president Kok de regeling voor beroepspensioenfondsen zelfs wilde liquideren, werd de KNMP als sociale partner en beleidsbepaler vervangen door een nieuw opgerichte Beroepspensioenvereniging, BPOA. Ook niet-leden van de KNMP kunnen van deze vereniging lid worden en meestemmen over de verplichtstelling en het pensioencontract, mits ze premie betalen. Over alle andere verenigingszaken mogen alle leden stemmen, dus ook de pensioentrekkers en de zogenaamde slapers.

En zo staat onze beroepspensioenvereniging voor het vraagstuk of, hoe en wanneer we de opgebouwde pensioenrechten gaan invaren (inbrengen) in het nieuwe pensioenstelsel van de Wet toekomst pensioenen, de Wtp. De Wtp is een Wijzigingswet die het pensioen persoonlijker wil maken en beter wil laten aansluiten op de arbeidsmarkt. Het is de bedoeling om de premie leeftijdsonafhankelijk te maken, het pensioenfonds toegankelijk te maken voor iedereen die in de sector werkt en de opbouw van het pensioenvermogen degressief te laten verlopen.

Dat is precies de regeling die SPA, het latere SPOA, al in 1973 had. Verplicht gesteld voor alle openbare apothekers, leeftijdsonafhankelijke premie en door de vaste verhoging, een automatisch degressieve opbouw. Met een jaarlijks berekende persoonlijke pensioenpot. Ik vond het zelf wel interessant na 2 maanden werken in 1976 in 1977 mijn eerste persoonlijke jaaroverzicht te krijgen. Pensioen en apothekers lijken voor elkaar gemaakt.

Voorzitter

Jolanda Bezemer

Ron Bartels

Chris Erkens

Marianne van den Berg

Secretaris

Johan Kortekaas

Even voorstellen:

Verantwoordings- orgaan van SPOA

Het verantwoordingsorgaan (VO) heeft als taak zich een oordeel te vormen over het gevoerde beleid van het pensioenfonds. Ook de beleidskeuzes voor de toekomst zijn aan het oordeel van het Verantwoordingsorgaan onderworpen.

Tevens heeft het VO verplicht adviesrecht in een aantal zaken zoals onder andere het beloningsbeleid, het premiebeleid, het communicatiebeleid en het vaststellen van de interne klachten- en geschillenprocedure.

Hiertoe heeft het VO overleg met het bestuur, de visitatiecommissie en andere stakeholders en geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies aan het bestuur. Het oordeel van het VO wordt vastgelegd in een jaarverslag.

Bij de transitie naar de nieuwe pensioenregeling en het eventueel invaren van de oude rechten heeft het VO bij wet eenmalig extra bevoegdheden gekregen.

In het verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden evenredig vertegenwoordigd. De leden van het VO worden voorgedragen door BPOA en benoemd door SPOA.

Het Huishoudelijk Reglement van het verantwoordingsorgaan kunt u lezen op www.spoa.nl.

Uitnodiging

Kom naar de online welkomstsessie

Jaarlijks verwelkomt SPOA rond de 180 nieuwe deelnemers. Wij kunnen ons goed voorstellen dat u als nieuwe deelnemer veel vragen hebt over uw pensioen en over uw deelname aan het pensioenfonds. Wat betekent het dat SPOA een beroepspensioenfonds is? Wat moet u zelf doen en waarom? Hoe wordt de hoogte van de premie bepaald? Hoe geeft u uw pensioengevend inkomen door? Waar ziet u hoeveel pensioen u straks krijgt? Wat is er geregeld voor uw nabestaanden? En hoe zit het eigenlijk met de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel?

Voor het antwoord op deze vragen en meer, organiseren wij een online welkomstsessie voor nieuwe deelnemers. Ook als u al langer deelneemt, kunt u aansluiten. De bijeenkomst vindt plaats via Cisco Webex op donderdag 25 mei om 19.30 uur en duurt ongeveer één uur. Wij nemen u dan mee in wat het betekent om deelnemer bij SPOA te zijn, welke rechten u heeft en welke plichten. U kunt vooraf en tijdens de sessie natuurlijk ook uw eigen vragen stellen.

Hebt u interesse in de welkomstsessie?

Meld u dan aan via het aanmeldformulier. Ga naar www.spoa.nl/welkomstsessie of scan de QR-code.

We ontvangen graag uw e-mailadres

We informeren u het liefst zoveel mogelijk digitaal over uw pensioen bij SPOA. Geef daarom alstublieft uw e-mailadres aan ons door.

Ga naar www.spoa.nl en klik op Mijn Pensioencijfers om in te loggen in ons deelnemersportaal Mijn Pensioencijfers. U logt in met uw DigiD. Bij het inloggen wordt automatisch naar uw e-mailadres gevraagd.

Ook als u al langer deelnemer bent bij SPOA, bent u van harte welkom om deel te nemen!

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Openbare Apothekers. Aan de inhoud kunt u geen rechten ontleen.

Stichting Pensioenfonds Openbare Apothekers

Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen
088 - 116 3021 | spoa@azl.eu